

Реформація

***Мета:** з'ясувати причини, хід та наслідки Реформації в Німеччині; розкрити основні напрями Реформації в Німеччині; розвивати вміння аналізувати історичну інформацію крізь призму технологій розвитку критичного мислення; виховувати толерантне ставлення до будь-якої релігії та повагу до думок інших*

«Католицька церква на межі XV–XVI ст.».

Пр

**Панівне місце католицької церкви в суспільстві;
перетворення церкви на наймогутнішого феодала;**

**зростання церковних податків на утримання духовництва
й монастирів;
пишні богослужіння;
церковні побори, продаж індульгенцій;
володіння церквою великою кількістю міст і земель,
численними багатствами;
церква залишалася єдиною сильною організацією
в роздробленій Європі;**

**зростання невдоволення пануванням церкви
майже всіх станів суспільства.**

Джерела могутності та багатства католицької церкви.

Десятина – 10% від доходів

Продажа церковних посад

Плата за обряди

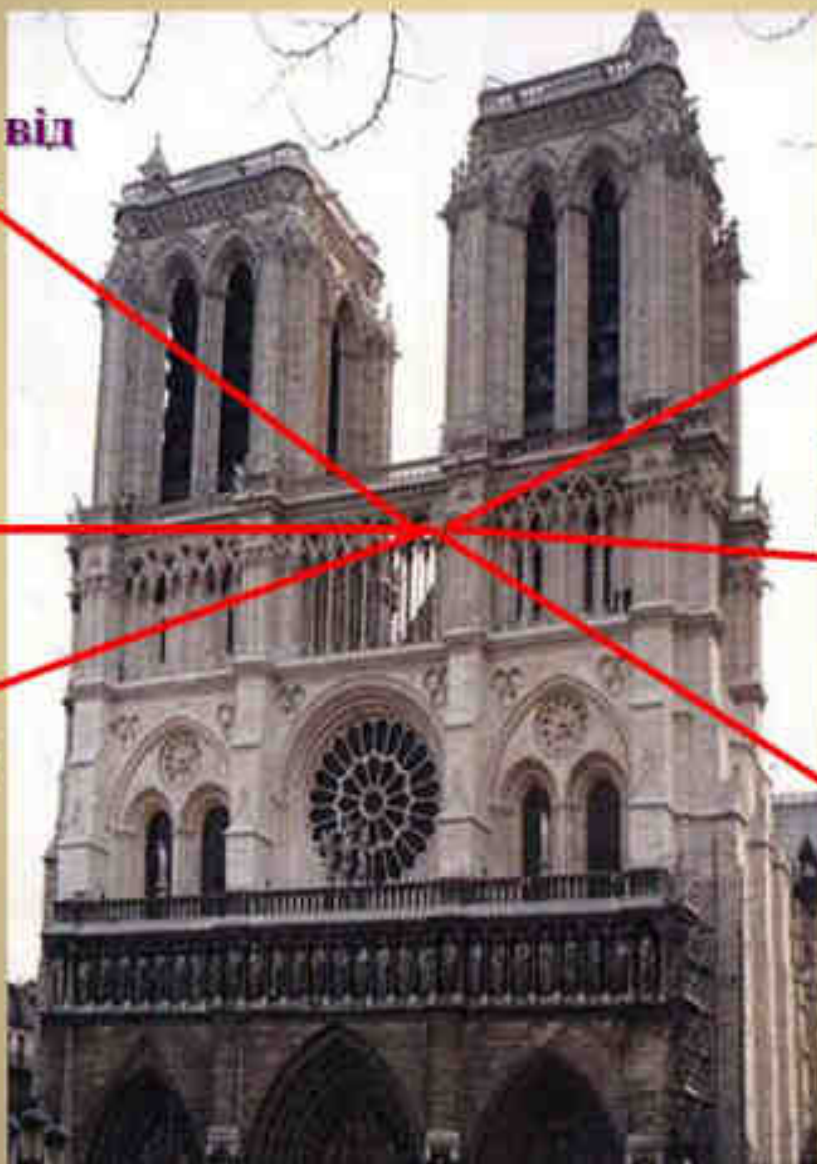
Плата за доторкання до мощей

Індульгенції

Подарунки

Свята Інквізіція — судово-слідча організація, створена католицькою церквою в XIII столітті для розслідування “злочинів”.

Причини реформації

Продаж
індульгенцій

Жорстокі
побори
на користь
церкви

Невідповідність
релігійних
заповідей
життю

У першій половині XVI ст. відбулися події, які підірвали основи християнського світу. Ці події увійшли в історію під назвою **Реформація** (від лат. *reformatio* – перетворення, виправлення). Це широкий суспільний рух у країнах Європи XVI-XVII ст., спрямований проти католицької церкви.

Індульгэнція — у римо-католицькій
церкві, відпущення тимчасових покарань
Церквою за гроші

1. Німеччина на початку XVI ст.

Роздробленість країни, у кожній частині якої правили князі (курфюрсти).

**Панування
феодальних порядків.**

**Панівне становище
католицької церкви.**

Критика католицької
церкви була пов'язана
з поширенням у Німеччині
ідеалів гуманізму.

Еразм Роттердамський

*Діяльність гуманістів
підготувала суспільство
до розуміння необхідності
реформування католицької
церкви
й розгортання боротьби
за об'єднання Німеччини.*

- *Гуманізм — це система ідей і поглядів на людину як на найбільшу соціальну цінність*

•

Виділяють три основні напрями Реформації:

Князівська
Реформація

Мартін Лютер

Бюргерська
Реформація

Жан Кальвін

Народна
Реформація

Томас Мюнцер

2. Учення М. Лютера та Т. Мюнцера.

На чолі реформаційного руху в Німеччині став
Мартін Лютер (1483–1548).

31 жовтня 1517 р. Лютер вивісив
на дверях церкви
у Віттенберзі свої «95 тез» проти
зловживань продажем індульгенцій. У
тезах Лютера
в загальних рисах визначилися основи
нового вчення. Чільне місце в ньому
належало трьом положенням

уєрн... дисп...
R. P. Martino Luther, Am...
denq; ibidem lectore Ordin...
funt uerbis praesentes nobis...
sentex. In nomine domini Amen.

Omnis & Magister noster Iesus Christus, d...
...omnem vitam fi...

2. Спасіння отримується лише Божою милістю і не залежить від будь-яких «заслуг» людини, бо не люди, а лише Бог знає справжню вартість «добрих справ».

...operetur uariis carnis mortificationes.
Manet itaq; poena donec manet odium sui (i. p. poenitentia uera
intus) scilicet usq; ad introitum regni celorum.
Papa non uult nec potest, ullas poenas remittere nisi eas
quas arbitrio uel suo uel can...
Papa nō potest remittere ull...
bando remissam a deo. Au...
sibi, quibus contēptis culpa...
Nulli profor remittit deus c...
humiliatum in omnibus. fac...
Canones poenitētiales solū uolentibus fuerit impositi; nihilq;
morituris, secundū eodē debet imponi.
Inde bene nobis facit spiritus sanctus in Papa: excipiendo in su...
is decretis semper articulum mortis & necessitatis.
Indocēte & male faciūt sacerdotes q̄, qui morituris poenitēcias
canonicas in purgatorium referunt.
Zizania illa de miranda poena Canonica in poenā purgator...
ij, uidentur cetero dormientibus Episcopis seminata.
Olim poena canonice nō poss, sed ante absolutionem impo...
nebantur, tanq; ieiunia uere contriti cordis.

...mortem omnia soluunt, & legibus canon...
...
ratio, prope desperatio, secum...
Necessarium uidetur animabus in purgatorio sicut in uiu hor...
rorem, ita augeri charitatem.

xv] Videtur, quod...
ratio, prope desperatio, secum...
xvi] Necessarium uidetur animabus in purgatorio sicut in uiu hor...
rorem, ita augeri charitatem.
...scripturis, q̄ sint...
...beatitudine cert...
...mus.
...poenarū, non simpli...
...impositarū.
...quid dicunt per Pa...
...indulgentias, nonne ab omni poena solui & saluari,
xxi] Quin nullam remittit animabus in purgatorio, quā in hac ui...
ta debuissent secundum Canones soluere.

3. Єдиним авторитетом у справах віри є Святе Письмо, Слово Боже.

i] Optime...
sed per modum suffragij, dat animabus remissionem.
ii] Homine praedicant, qui illam, ut sacculus nūmus in cistam tñ...
nient, euolare dicunt animam.
iii] Certū est nūmo in cistam tñuente, augeri quæstum & auri...
ciam posse: suffragiū autē ecclesiae est in arbitrio dei solius.
iiii] Quis scit omnes animae in purgatorio uelint redire, sicut de
sancto Severino & paschali factum narratur.
v] Nullus securus est de ueritate suae contritionis; multo minus

У Німеччині почалася Реформація, яка охопила всі верстви населення країни.

3. Селянська війна.

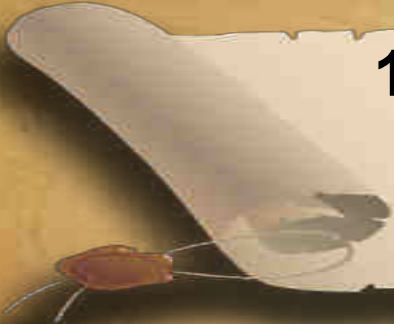
Реформація швидко набула рис,
притаманних боротьбі народних мас
за покращання свого становища.
Виразником поглядів селян був **Томас
Мюнцер.**

Він закликав селян
зі зброєю в руках установити
«царство Боже на землі».

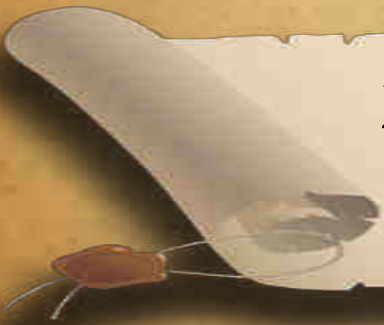
«Перебіг подій Селянської війни в Німеччині»

Дата	Подія
Літо 1524 р.	Початок війни. Селянські заворушення в Південно-Східній Німеччині, які переростають у відкрите повстання
Початок 1525 р.	Поява програми повсталих «Статейний лист», яка була складена селянами — прихильниками Т. Мюнцера. Програма містила вимоги повного звільнення від феодального гніту, перебудову життя на принципах «божественного права»
Весна 1525 р.	Поширення повстання на територію Верхньої Швабії. Поява нової, більш поміркованої, програми «12 статей», у якій містилися положення про послаблення гніту феодалів і церкви. Керівники селянських загонів укладають перемир'я з феодалами
Квітень 1525 р.	Розгром повстання у Швабії. Поширення повстання у Франконії та Північній Німеччині. Намагання Т. Мюнцера об'єднати повсталих і створити єдиний центр у Тюрінгії
Травень 1525 р.	Розгром повсталих князями Північної Німеччини. Страта Т. Мюнцера, переслідування учасників повстання

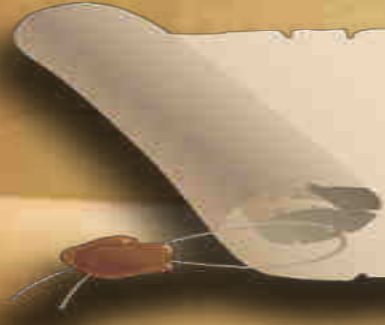
Дайте відповіді на запитання:

1) Які стани німецького суспільства брали участь у Селянській війні та з якою метою?

2) Які форми боротьби вони використовували?

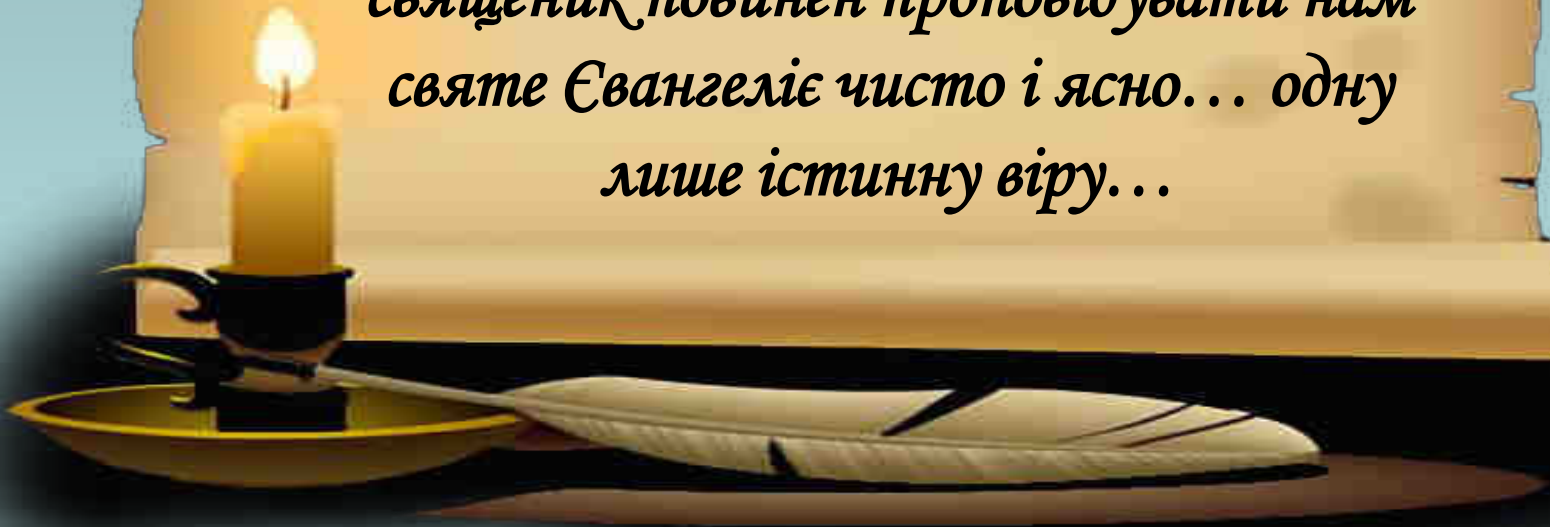

3) Яку спільну мету мали всі стани населення, що брали участь у війні?

Із «12 статей»

*Наше сумирне прохання й бажання,
наша спільна воля*

*і думка — мати надалі право
і силу всією общиною вибрати собі
священника й усувати його, коли він
недостойно веде себе. Цей обраний
священик повинен проповідувати нам
святе Євангеліє чисто і ясно... одну
лише істинну віру...*

Протестанти́зм — один із найпоширеніших напрямів у християнсті, що відокремився від католицизму в період Реформації (лютеранство, кальвінізм тощо) та внаслідок подальшого внутрішнього поділу утворив такі течії як адвентизм, баптизм, методизм, євангелізм, п'ятидесятництво, течію харизматів тощо. Своєю ціллю вони вбачали в поверненні до ідеалів раннього християнства.

Наслідки Реформації

- Католицька церква
- Іспанія
- Річ Посполита
- Португалія
- Франція
- Південні землі Німеччини
- Протестанська церква(та ,яка була проти католицької церкви)
- Швейцарія
- Англія
- Ірландія
- Нідерланди
- Шотландія

РЕЛІГІЇ

Політична проєкція ЦНДГАН (1950)

ХРИСТІЯНИ

- Католики
- Православні

МУСУЛЬМАНИ

- Суніти
- Ваххабіти

БУДДИСТИ

- Прихильники махаяни
- Ламаїсти

- КОНФУЦІАНЦІ ТА ДАОСИ
- СИНТОЇСТИ
- ПРИХИЛЬНИКИ ТРАДИЦІЙНИХ

Підсумки

Складне політичне та соціально-економічне становище Німеччини на початку XVI ст. стало поштовхом до реформування Католицької церкви та усього суспільства загалом. Протистояння між селянами та привілейованими верствами суспільства вилилось у Селянські війну 1524—1525 рр., яка завершилась поразкою та в результаті якої Німеччина залишилася роздробленою, зберігся та посилився феодальний лад.

Запам'ятайте дати:

1517 р. — виступ М. Лютера проти продажу індульгенцій; початок Реформації в Німеччині.

1524 — 1526 рр. — Селянська війна в Німеччині.

Дякую за увагу!

